

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forskningsrådet

Notat og kopi på høringsinnspill

Dato: 28.08.2023

NIBIO

Postboks 115, 1431 Ås

Tlf: 406 04 100

post@nibio.no

nibio.no

Org. nr: 988 983 837

Innspill til samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr - Nord-Norge

Samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr har som mål at alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr skal komme fra bærekraftige kilder og bidra til å redusere klimagassutslippene i matsystemene. Oppdraget skal føre til at nye innovasjoner og teknologiske løsninger blir tatt i bruk og at vi når de målene som Norge har satt for klima, miljø, matproduksjon, sysselsetting og verdiskaping.

Høsten 2023 arrangerer Forskningsrådet seks innspillmøter om det kommende samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr. På møtene ønsket NFR innspill på utfordringer med dagens situasjon, forslag til løsninger og innspill på mål i et utkast til målstruktur.

NIBIOs innspill, slik det ble holdt på innspillmøtet i Tromsø 28. august 2023 av Marianne Vileid Uleberg, levert på nettsiden for høringsinnspillene, fremgår under.

Med vennlig hilsen

Per Stålnacke

Forskningsdirektør, NIBIO

NIBIO

Forskningsrådet

Levering av innspill fra innspillsmøter om samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr

Uttalelse - NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi)

Status	Innsendt til Norges forskningsråd Innsendt og bekreftet av instansen via: marianne.uleberg@nibio.no
Innsendt av	Marianne Vileid Uleberg
Innsenders e-post:	marianne.uleberg@nibio.no
Innsendt dato	28.08.2023
Navn på forskningsinstitutt:	NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi) Forskningsinstitutt (Offentlig)
Stilling	Leder Senter for arktisk landbruk

✓ Jeg bekrefter at uttalelsen er på vegne av hele forskningsinstituttet

NIBIO

Levering av innspill fra innspillsmøter om samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr

Avsender: Norges forskningsråd

0.1. Innledning

Takk for at du ga innspill på et av de seks innspillsmøtene for samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr.

Vi vil gjerne at du legger inn innspillet du ga i møtet her.

Vi ønsker at du i størst mulig grad gjengir innspillet slik du ga det muntlig. Du hadde 3 minutter til rådighet. Normalt sett blir det totalt sett mellom 300 og 500 ord. Det er innspill i den størrelsesorden vi vil ta med i den videre behandlingen. Vi har dessverre ikke mulighet for å behandle mye lengre innspill.

Du kan lese mer om samfunnsoppdraget og prosessen her: [Berekraftig fôr \(forskingsradet.no\)](https://forskingsradet.no)

1. Om skjema

- Det er mulig å videresende skjemaet og gi både lese- og skrive-tilgang til andre.
- For å sende inn det endelige innspillet må du huske å trykke "lagre" og "send inn". Du vil motta en kvittering med svarene du har sendt inn.
- Innsenderne vil motta bekreftelses-e-poster etter innsending. Dersom de ikke bekrefter får de to purringer; den første en uke etter innsending og den andre 12 timer før fristen utløper.

2. Med ditt samtykke

Ved å sende innspillene, samtykker du, din bedrift eller organisasjon til at vi kan behandle og samle innspillene for spesifikke formål som for eksempel i rapporter og for publisering på nettsiden samt arkivering.

Vi ber om dine kontaktopplysninger (navn, e-post og ev. institusjon). Vårt behandlingsgrunnlag er GDPR art. 6 (1) (e). Høringsinnspillene regnes som saksdokumenter og vil bli arkivert. [Les vår personvernerklæring for mer informasjon om hvordan vi behandler dine personopplysninger.](#)

3. Kontaktpersoner

Trond Einar Pedersen tep@forskingsradet.no og Mette Mila mlm@forskingsradet.no

NIBIO

🔍 **Velg hvilket innspillmøte(r) deltok du i:**

Innspillmøte for samfunnsoppdrag bærekraftig fôr i Tromsø - 28. aug 2023

🔍 **Legg inn innspillet ditt her (mellom 300 - 500 ord):**

NIBIO har allerede gitt et innspill under møtet på Ås 24. august. Jeg vil her ta for meg noen tilleggstema med særlig kobling til Nord-Norge.

I Nord-Norge drives verdens nordligste landbruk. Grovfôrbasert husdyrproduksjon er bærebjelken i det nordnorske landbruket. Mesteparten av fôret til disse produksjonene er grovfôr basert på lokale ressurser fra innmark og fra beite i utmarka.

Bærekraftig fôr fra innmark

Forholdene for planteproduksjon i nord er særegne på grunn av kort vekstsesong, lang vinter og unike lysforhold. Samtidig skjer klimaendringene raskest her. For å kunne drive fôrproduksjon så langt mot nord, er det viktig å jobbe med utvikling av plantemateriale og driftsmessige løsninger nettopp for regionen. Da må det legges vekt på å:

- teste ut arter og finne driftssystem for økt mengde protein og proteinrike vekster.
- utvikle og teste arter med større produksjonspotensial for et fremtidig klima.
- identifisere mulige driftssystemer som klimatilpasningsstrategi.

Bærekraftig fôr fra utmark

Fôrproduksjon i utmark er bærekraftig i den forstand at man får utnyttet en fornybar ressurs som ikke kan brukes til matproduksjon på annen måte. Bare 1/3 av fôrressursen i den nordnorske utmarka blir brukt til fôr. For økt bruk av fôr fra utmarka er det blant annet behov for:

- økt kunnskap om potensial og verdi av utmarksbeitene.
- å se på effekt av utmarksbeite på klimaregnskapet.
- å utnytte mulighetene som ligger i teknologiske løsninger.

Kraftfôr basert på lokale ressurser

Kan man produsere kraftfôr basert på lokale ressurser, vil det gjøre husdyrproduksjonen mer bærekraftig. Makroalger er en ressurs vi har mye av langs kysten og som har potensiale for bruk i fôr til husdyrnæringa. Det kan for eksempel være som proteinkilde (erstatning av soya-protein) eller som tilskudd for å redusere metangass. NIBIO og flere,

NIBIO

har jobbet mye med denne tematikken, men det gjenstår fortsatt mange ubesvarte spørsmål som det er viktig å ta tak i.

Marine oljer til fôr for landbruk og havbruk

Utvikling av bærekraftig fôr bør også ha fokus på marine oljer. Når det gjelder marine oljer, ser vi nå en global mangel og prisvekst langt over hva tidligere modeller har anslått. Fôrindustrien har ikke nok omega-3-olje til å lage fiskefôr som underbygger god fiskehelse og status som sunn sjømat. Den mest lavhengende frukten for å overkomme dette problemet i Norge, er å filetere all fisk før eksport. Hvis alt utenom fileter var blitt ivaretatt, ville vi vært selvforsynt med marine fôrråvarer både til havbruk og landbruk (700 000 tonn tørr-råvare fiskemel og fiskeolje).

Bærekraftig fôr til reindrifta

Reindriftsnæringa er ei sentral næring for den samiske urbefolkninga, og kan i fremtiden ta en større plass i den norske matforsyningen. Pågående klimaendringer gjør fôrsituasjonen om vinteren stadig mer utfordrende og stadig oftere må reinsdyrene derfor tilleggsføres. Det er viktig å finne gode løsninger på type tilleggsfôr og hvordan fôring gjennomføres, både for reindriftsnæringa og samfunnet forøvrig.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent